

IDIOSPYRAMIDEN

(nedan förkortad till "Pyramiden")

Jag vill få ihop människans alla personlighetsdelar till en helhet, en schematisk bild över människans primala, genetiska, kulturella och personliga personlighetsuppbyggnad.

Jag har velat utveckla en egen modell utifrån mina egna erfarenheter efter att ha jobbat som behandlare med unga människor i hela mitt liv. En längtan till att få ihop "allt" i en "bild", ungefär som en matematiker som vill få ihop sin kunskap i en fantastisk formel.

Jag har döpt den till "Idiospyramiden", efter grekiska ordet "idios" som betyder "egen, unik". Pyramidformen som kommer sig av att det blir en naturlig "gång" från basen till toppen där också den breda basen och lilla toppen är väldigt bildligt för hur jag ser på de olika delarnas betydelse för människans personlighet.

Jag vet att det finns en rad modeller för att definiera människans personlighet utifrån olika premisser och min grundtanke är att människan är mycket komplex och att människans utveckling till vuxen människa är väldigt komplex.

Min uppfattning är att vi under min livstid inte velat se hela människan utan bara fokuserat på vissa delar medan andra delar helt "glömts bort".

Vi har under min livstid fokuserat mycket på familjehistorik samt människans erfarenhetshistorik. Allt annat som formar en människa har lyst med sin frånvaro. Jag har själv upplevt att det är många beståndsdelar av mig som saknats i mitt liv, ej fått "plats" och ej varit accepterat att prata om. När jag diskuterat detta med kollegor och vänner så har alla hållit med om att det är en bristfällig kultur vi arbetar och lever under.

Med "Pyramiden" vill jag visa på människans komplexitet och samtidigt försöka definiera hur stora olika delar av människans byggklossar är i förhållande till varandra. Detta är viktigt för att förstå hur vi fungerar och varför vi gör som vi gör.

Den breda basen i "Pyramiden", "Primala Grund" som betyder funktioner hos människan som grundläggande instinkter, behov och drifter som vi alla har och här ingår det vi brukar kalla "Basala behov". Vår "Primala Grund" kan vi inte ta bort, men lära oss att förstå, förhålla oss till och kontrollera till viss del. De "Primala funktionerna" har verkligen lyst med sin frånvaro i debatten och i yrkeslivet i hela mitt liv. De senaste åren har det börjat diskuteras lite, bland annat genom Dr. Hansens framgångsrika arbete att förklara dessa mekanismer.

Med "Pyramiden" vill jag förklara att vi i mångt och mycket är "grottmänniskor" i en modern värld, vi är som människor på en främmande planet med helt annorlunda livsvillkor som vi inte är anpassade för. Vi måste förstå att vi inte är gjorda för denna värld och att vi måste försöka anpassa oss på olika sätt för att vi ska må bra och ha det bra tillsammans. Jag tror att om vi förstår detta, vår egna och andras personligheter och hur vi ska hantera det så har vi möjlighet till ett sundare, nöjdare och lyckligare liv.

Johan Thomson, Stockholm 2026